

УДК 336.77

Береславська О.І.*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри банківської справи та фінансового моніторингу
Національного університету державної податкової служби України***Підсосонна Я.Г.***старший викладач кафедри банківської справи
та фінансового моніторингу
Національного університету державної податкової служби України*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВАЛЮТНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто сучасний стан ринку споживчого кредитування в іноземній валюті. Проаналізовано вплив кризових явищ, що спостерігаються у вітчизняній економіці, на функціонування ринку споживчого кредитування в іноземній валюті. Проведено експертну оцінку деяких нормативних документів, що стосуються реструктуризації зобов'язань за валютними кредитами та розглянуто потенційні загрози стабільності вітчизняної банківської системи.

Ключові слова: споживчий кредит, іноземна валюта, валютний курс, платоспроможність, кредитна заборгованість, реструктуризація.

Береславская Е.И., Подсосонная Я.Г. АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ВАЛЮТНОГО КРЕДИТОВАНИЯ В УКРАИНЕ

В статье рассмотрено современное состояние рынка потребительского кредитования в иностранной валюте. Проанализировано влияние кризисных явлений, наблюдаемых в отечественной экономике, на функционирование рынка потребительского кредитования в иностранной валюте. Проведена экспертная оценка некоторых нормативных документов, касающихся реструктуризации обязательств по валютным кредитам и рассмотрены потенциальные угрозы стабильности отечественной банковской системы.

Ключевые слова: потребительский кредит, иностранная валюта, валютный курс, платежеспособность, кредитная задолженность, реструктуризация.

Bereslavska O.I., Pidsosonna Y.G. CURRENT ISSUES OF CURRENCY LENDING IN UKRAINE

The current state of the market of consumer lending in foreign currency is considered. The impact of the crisis on the functioning of the consumer credit market in foreign currency is analyzed. Spend some expert evaluation of regulatory documents relating to the restructuring of liabilities on foreign currency loans and are considered potential threats to the stability of the domestic banking system. The expert assessment of some regulations relating to the restructuring of liabilities on foreign currency loans is conducted and potential threats to the domestic banking system stability are considered.

Keywords: consumer credit, foreign currency exchange rate, liquidity, credit debt, restructuring.

Постановка проблеми. Політична та економічна криза в Україні, що спостерігалася протягом 2014-2015 рр., обумовили стрімку девальвацію гривні. За вказаний період національна валюта знецінилася на 194,6% (з 7,9930 грн./дол. до 23,5464 грн./дол.)¹. Таке знецінення курсу гривні суттєво ускладнило обслуговування валютних кредитів позичальниками, особливо тими, що отримують доходи у національній валюті. У свою чергу, це призвело до великих збитків вітчизняної банківської системи через зростання обсягів простроченої заборгованості за валютними кредитами та сформованих за ними резервами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань валютного кредитування банками у зарубіжній та вітчизняній науці присвячено багато уваги. Так, значний внесок у вивчення перспектив, переваг та недоліків даного виду банківського кредитування зробили такі вчені, як: Дзюблюк О. В., Міщенко В. І., Мороз А. М., Примостка Л. О., Красавіна Л. М., Мишкін Ф. С., Міллер Р. Л., Сінкі Дж. тощо. Проте актуальними залишаються дослідження проблем погашення кредитів у іноземній валюті під час девальвації національної грошової одиниці та шляхів їх вирішення, у тому числі й в Україні, оскільки під фінансовою загрозою опиняються не лише окремі позичальники, а й стабільність всієї банківської системи.

Метою дослідження є аналіз сучасного стану функціонування ринку споживчого кредитування в іноземній валюті, проведення експертної оцінки деяких нормативних документів, що стосуються

реструктуризації зобов'язань за валютними кредитами та дослідження потенційних загроз стабільності вітчизняної банківської системи.

Виклад основного матеріалу. Стрімкий розвиток ринку споживчого кредитування в іноземній валюті в Україні розпочався на початку 2006 р. і досяг свого максимуму в 2008 р. За вказаний період частка споживчих кредитів у іноземній валюті становила близько 55-64%, тобто практично дорівнювала обсягам кредитування в національній валюті. Водночас, іпотечне кредитування у своїй більшості здійснювалося тільки в іноземній валюті, при чому не тільки протягом 2006-2008 років, а й упродовж всього аналізованого періоду, про що засвідчують дані, наведені на рисунках 1 і 2.

Таке стрімке зростання попиту на кредити в іноземній валюті було зумовлене стабільним курсом гривні, який не змінювався з початку 2006 р. і до кінця жовтня 2008 року, про що говорить крива, показана на рисунку 3.

До кризи, яка виникла у 2008 р., мало хто усвідомлював всі ризики валютного кредитування і особливо такого, що здійснювалося із застосуванням техніки досвідчених інвесторів – так званої стратегії «carry trade», яка заснована на використанні існуючих різниць у процентних ставках для різних валют в різних країнах світу [3]. При цьому, найактивніше валютне кредитування здійснювали дочірні установи іноземних банків. Не маючи необхідного обсягу ресурсної бази в національній валюті вони могли отримувати дешеві ресурси від іноземних материнських компаній у відповідних іноземних валютах.

Банки були зацікавлені в наданні кредитів у тій валюті, в якій отримували залучені ресурси, тому

¹ Інформація на 21 грудня 2015 року.

валютний ризик повністю перекладався на позичальника. Більше того, позбувшись валютного ризику, банки та регулятор не брали до уваги можливість девальвації гривні [4, с. 5].

Проте, світова фінансова криза 2008 р. внесла свої корективи у роботу ринку споживчого кредитування. Знецінення гривні на 52,4% у 2008-2009 рр. поставили позичальників перед проблемою своєчасного погашення валютних кредитів у зв'язку з дефіцитом дешевої валюти, а банки – перед проблемою зростання кредитної заборгованості.

Відсутність дієвого вирішення питання погашення валютних кредитів позичальниками сприяли появі у червні 2009 р. заборони з боку Національного банку України споживчого кредитування в іноземній валюті. Але, як свідчить практика, цей захід не сприяв вирішенню проблеми кредитної заборгованості [4, с. 5]. Особливо загрозливого характеру ситуація почала набувати під час другої хвилі девальвації гривні початку 2014 р.

В умовах нестабільного економічного та політичного середовища та стрімкого знецінення гривні

повернення кредитів, отриманих в іноземній валюті, стало практично неможливим. Прострочена заборгованість стала зростати шаленими темпами і тому позичальники та банки відчули гостру необхідність пошуку шляхів вирішення цієї проблеми.

Можливим компромісом для тимчасового врегулювання проблеми реструктуризації споживчих кредитів в іноземній валюті став Меморандум, запропонований банками, що мають найбільший портфель кредитів фізичних осіб в іноземній валюті та підписаний 8 травня 2015 року. Цей Меморандум з'явився як результат тривалого процесу узгодження всіх можливих механізмів вирішення питання кредитної заборгованості між громадськістю та банками, і передбачає реструктуризацію споживчих кредитів в іноземній валюті, що отримані під заставу нерухомості.

Сторони, які підписали Меморандум, домовились про врегулювання проблеми іпотечних валютних кредитів фізичних осіб шляхом реструктуризації на таких умовах:

- реструктуризації підлягає кредит, загальна сума якого з відсотками та комісіями за кредитом в цілому не перевищує 2,5 млн. гривень за офіційним курсом гривні до іноземних валют станом на 01.01.2015 р. та строк повернення якого станом на 01.01.2014 р. не настав;

- за наявним кредитом відсутня непогашена прострочена заборгованість станом на 01.01.2014 р. або її врегулювання відбулося до моменту проведення реструктуризації;

- кредит отримано позичальником на придбання житлової нерухомості, яка є єдиним житлом позичальника і в якому він станом на 01.01.2014 зареєстрував своє місце проживання (умова щодо реєстрації не поширюється на кредити під заставу майнових прав на житлову нерухомість).

У випадку своєчасного виконання зобов'язань позичальником за договором споживчого кредиту та відсутності прострочених платежів після дати реструктуризації тривалістю більш ніж на 30 днів, банк зобов'язаний протягом дії договору споживчого кредиту, але не пізніше закінчення цього договору, здійснити анулювання (прощення) частини боргу [6].

Після конвертації кредиту з іноземної валюти в гривню банки беруть на себе зобов'язання списати 50% кредиту отриманого на так зване соціальне житло та не менше 25% кредиту на житло більшої площі. Проте, як щодо соціального житла, так і щодо житла більшої площі встановлюється обмеження для кредитів, що можуть бути конвертовані, – їх розмір не повинен перевищувати 2,5 млн. грн. за курсом на 01.01.2015 (15,76 грн. за дол.), це орієнтовно 158 тис. дол. [5].

Зазначимо, що обов'язок банків щодо виконання зазначених положень Меморандуму виникає

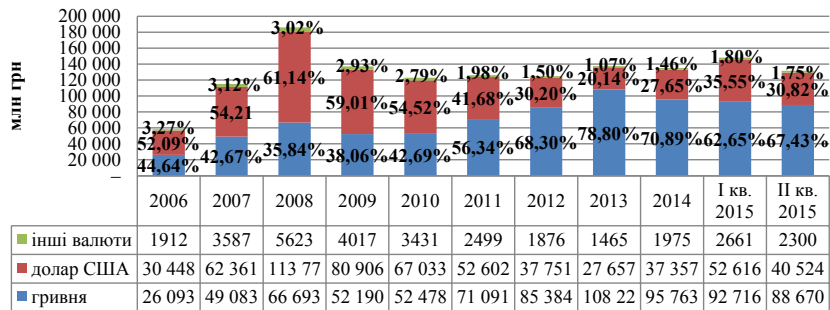

Рис. 1. Обсяги споживчих кредитів наданих банками України протягом 2007-2015 рр. у розрізі валют

Джерело: Побудовано автором за даними Національного банку України [1]

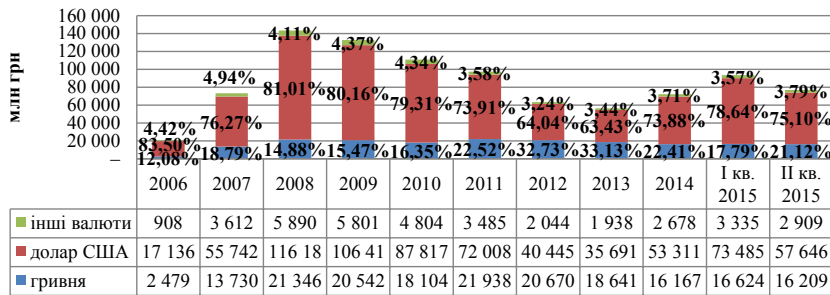

Рис. 2. Обсяги іпотечних кредитів наданих банками України протягом 2007-2015 рр. у розрізі валют

Джерело: Побудовано автором за даними Національного банку України [1]

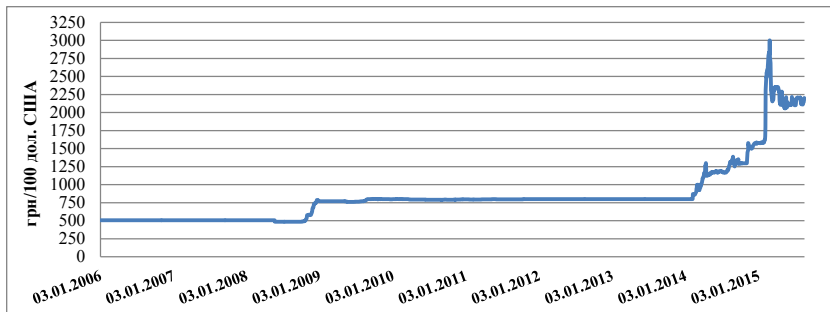

Рис. 3. Динаміка офіційного курсу гривні до долара США протягом 2006-2015 рр.

Джерело: Побудовано автором за даними Національного банку України [2]

виключно за умови прийняття змін до Податкового кодексу України (ПКУ), до окремих нормативних документів Національного банку України та скасування мораторію на звернення стягнення на майно, яке виступає забезпеченням за кредитами фізичних осіб [6]. Зміни стосуються Розділу IV ПКУ «Податок на доходи фізичних осіб» Стаття 165. Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу [7].

Щодо змін до ПКУ, то вони відбулися завдяки прийняттю Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо кредитних зобов'язань». Відповідно до положень цього закону, доходи фізичної особи-позичальника, що виникають при анулюванні (прощенні) кредитором частини боргу, а також поверненні предмета іпотеки позичальником-фізичною особою кредитору звільняються від оподаткування податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума прощення боргу кредитором в розмірі різниці між основною сумою боргу за курсом НБУ на дату реструктуризації валютного кредиту і за курсом на 01.01. 2014 р. не вважається додатковим благом платника податку та не включається до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу. Не вважається додатковою сумою прощених кредитором відсотків, комісій та/або штрафних санкцій (пені) за такими кредитами [8].

Окремі зміни внесені і у нормативно-правові акти НБУ стосовно незастосування санкцій до банків унаслідок порушення нормативів у результаті проведення реструктуризації валютних кредитів та/або прощення частини боргу, а також щодо подальшої класифікації цих кредитів та їх обліку [5].

Для того, щоб розпочати фактичний процес реструктуризації боргу, позичальнику необхідно письмово звернутися до банку з проханням проведення конвертації згідно з Меморандумом та зареєструвати це звернення в банку. Потім отримати письмову відповідь від банку. У разі відмови або отримання рішення про застосування умов, які є гіршими за умови Меморандуму, потрібно письмово звернутися з наданням всіх матеріалів до відповідної комісії при Громадській раді, яка буде створена найближчим часом [5].

Проведення реструктуризації повинно здійснюватися за рахунок страхових резервів банків під ці ж кредити, тому, теоретично, вкладники не повинні постраждати від реструктуризації валютних кредитів.

Підкреслимо, що запропонована в Меморандумі модель реструктуризації валютних кредитів, сприймається вітчизняними банками беззаперечно. Меморандум підписали тільки 11 банків, а саме: «Альфа-Банк Україна», «Український Професійний Банк», «КБ «Надра», «Банк Михайлівський», «Приват-Банк», «БАНК «ГРАНТ», «Реґіон-банк», «Дельта Банк», «ФІДО БАНК», «Платинум Банк», «КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК». Щодо інших банків, то вони поки розглядають можливість у найближчий час приєднатися до Меморандуму.

До Меморандуму поки не приєдналися державні банки: Укргазбанк, Укресімбанк та Ощадбанк. Їм потрібен певний час на узгодження документа з головним акціонером – державою, в особі Міністерства фінансів (Укргазбанк) та Кабінету Міністрів (Укресімбанк, Ощадбанк). Оскільки реструктуризація іпотек неодмінно призведе до значних збитків, після чого бан-

Таблиця 1

Рейтинг банків-лідерів за обсягом кредитів та заборгованості фізичних осіб в іноземній валюті, станом на кінець I та II кварталів 2015 року

	Назва банку	Обсяг кредитів та заборгованості фізичних осіб в іноземній валюті, млн. грн.		Частка валютних кредитів у загальному кредитному портфелі		Покриття резервами під знецінення кредитів та заборгованості фізичних осіб		Прибуток/ (збиток) до оподаткування, млн. грн.	
		01.04.2015	01.07.2015	01.04.2015	01.07.2015	01.04.2015	01.07.2015	01.04.2015	01.07.2015
1	Укрсоцбанк	15 229 628	10 302 962	36,9%	34,2%	-62,3%	-99,3%	-2 244 914	-8 623 200
2	Укрсіббанк	7 536 995	6 336 518	38,6%	35,6%	-26,1%	-27,6%	-308 712	86 882
3	ПриватБанк	5 501 064	4 710 426	2,9%	2,6%	-40,4%	-41,9%	31 825	125 917
4	Банк «Фінанси і Кредит»	4 875 386	5 559 065	13,6%	16,5%	-17,8%	-16,6%	-715 777	-1 801 590
5	Райффайзен Банк Аваль	4 597 089	3 294 101	14,7%	12,1%	-168,4%	-183,9%	-1 840 262	-1 992 394
6	Дельта Банк*	3 818 900	2 567 499	20,6%	17,6%	-151,8%	-244,3%	-33 603 639	-44 051 737
7	ОТП Банк	3 644 059	2 598 982	19,4%	16,4%	-38,8%	-40,7%	-1 114 547	-1 085 163
8	Універсал Банк	2 354 232	2 081 751	43,5%	42,6%	-35,5%	-38,7%	-247 857	-186 513
9	Фідобанк	1 348 328	1 179 999	25,4%	25,9%	-105,0%	-93,1%	-721 879	-890 411
10	Альфа-Банк	1 281 428	1 075 463	4,3%	4,0%	-69,5%	-81,4%	-821 681	-735 936

* Неплатоспроможний банк з тимчасовою адміністрацією

Джерело: складено автором за даними Національного банку України [11]

Таблиця 2

Нормативи капіталу банків України у січні-червні 2015 р.

Норматив	Станом на								
	01.01.15	01.02.15	01.03.15	01.04.15	01.05.15	01.06.15	01.07.15	01.08.15	
H1 Регулятивний капітал (млн. грн.)	188 948,9	166 875,5	117 654,4	115 302,8	100 978,1	96 028,4	109 458,1	97 782,82	
H2 Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу (не менше 10%)	15,6	13,81	7,37	8,35	7,84	7,66	9,03	8,03	

Джерело: складено за даними [13]

кам може знадобитися додаткове збільшення капіталів, то без згоди вищезазначених органів не обійтися.

У наведеному переліку немає, зокрема, дочірніх установ західних фінансових груп (Укрсоцбанку/Unicredit Bank, Укрсиббанку, Райффайзен Банку Аваль, ОТП Банку), які в період до кризи 2008-2009 рр. були найактивнішими учасниками ринку валютного іпотечного кредитування. Це пояснюється, на наш погляд, з невисоким обсягом резервів, сформованих більшістю з цих банків під кредитні портфелі фізичних осіб. Списання частки заборгованості неминуче призведе до нових збитків, які за результатами першого і другого кварталів 2015 р. були значними (табл. 1).

Ефективність прийнятого Меморандуму викликає певні сумніви у банкірів та позичальників і не лише через його юридично необов'язковий характер. Найбільшою загрозою його імплементації навіть у такому вигляді є ризик підписання Закону № 1558-1. «Про реструктуризацію зобов'язань за кредитами в іноземній валюті» прийнятого парламентом 02.07.2015 у третьому читанні. Даний Закон зобов'язує банки реструктурувати усі споживчі кредити в іноземній валюті через конвертацію їх у гривню за офіційним курсом НБУ, що діяв на дату підписання кредитного договору зі списанням курсової різниці. Цим Законом також забороняється збільшення відсоткової ставки та встановлення плаваючої відсоткової ставки і будь-яких додаткових платежів [12].

За даними НБУ заборгованість позичальників-фізичних осіб на кінець червня 2015 р. в доларах США становила близько 4,7 млрд дол. Зважаючи на те, що більшість таких кредитів було надано у валюті за курсом 5,05 грн/дол., примусова конвертація лише іпотеки призведе до втрат банками близько 47 млрд грн, або 43% регулятивного капіталу, при тому, що адекватність регулятивного капіталу банківської системи з березня 2015 р. знаходиться на рівні нижче допустимих 10%, про засвідчує інформація, наведена у таблиці 2.

Важливим аспектом в реалізації Меморандуму залишається те, що в програмі співпраці між Україною та МВФ передбачено не втручання влади у двосторонні переговори між позичальниками та банками щодо реструктуризації валютних іпотечних кредитів. У разі, якщо буде прийнятий закон, що примушує конвертувати такі кредити в національну грошову одиницю, він має бути ветоований президентом.

За вирішення проблем валютних позичальників виключно на добровільних засадах виступає і НБУ. Підтвердженням цьому є розроблені НБУ «Методичні рекомендації щодо роботи банків з боржниками-фізичними особами, у яких виникли/можуть виникнути фінансові труднощі» (далі – Методичні рекомендації), схвалені Постановою Правління Національного банку України від 21 липня 2015 року № 467 [14]. Йдеться не лише про тих громадян, які мають валютні кредити, а й про будь-яких позичальників-фізичних осіб, не спроможних забезпечувати своєчасне та в повному обсязі виконання зобов'язань за кредитними договорами.

Методичні рекомендації розроблені за допомогою МВФ з урахуванням загальноприйнятої банківської практики і міжнародного досвіду. Цей документ має рекомендаційний характер, а його положення банки можуть використовувати для вдосконалення власної нормативної бази.

НБУ пропонує банкам кілька варіантів проведення реструктуризації, серед яких: зміна валюти

позики; зміна графіка погашення заборгованості; зменшення розміру процентної ставки; зменшення комісій за кредитним договором; прощення частини основного боргу; списання нарахованих процентів/комісій; скасування нарахованих раніше фінансових санкцій за прострочену заборгованість [14]. При цьому окрема увага в Методичних рекомендаціях приділяється тим методам комунікації та діям, від яких банк повинен утримуватися під час спілкування з боржниками.

Хоча Методичні рекомендації і мають рекомендаційний характер, але в умовах відсутності чинного альтернативного нормативно-правового акту вищої юридичної сили, можуть стати одним із інструментів, який кредитори будуть використовувати під час переговорів з боржниками. Тому, незважаючи на значні труднощі на владно-нормативному рівні, можна вважати, що процес реструктуризації валютних кредитів (насамперед іпотечних) все ж розпочато.

Висновки. Аналіз сучасного стану функціонування ринку споживчого кредитування в іноземній валюті дозволив зробити наступні висновки:

1. Ринок споживчого кредитування в Україні розвивався нерівномірно. Його стрімке зростання спостерігалось протягом 2006-2008 рр. і було обумовлене незмінним курсом гривні до кінця жовтня 2008 року.

2. Знецінення гривні на 52,4% у 2008-2009 рр. призвело до неплатоспроможності ряду валютних позичальників, завдяки чому у кредитних портфелях банків почала зростати проблемна заборгованість. Для вирішення даної проблеми НБУ у червні 2009 р. заборонив видачу споживчих кредитів в іноземній валюті фізичним особам.

3. Друга хвиля девальвації гривні на 194,6% протягом 20014-2015 рр. загострила проблему заборгованості позичальників валютних кредитів і стимулювала до негайного пошуку можливих шляхів її розв'язання. Одним з таких шляхів стало розроблення: Закону України «Про реструктуризацію зобов'язань за кредитами в іноземній валюті», прийнятого парламентом у третьому читанні (поки не підписаний); Меморандуму щодо врегулювання питання реструктуризації споживчих кредитів в іноземній валюті, запропонованого банками; Методичних рекомендацій НБУ щодо роботи банків з боржниками-фізичними особами, у яких виникли/можуть виникнути фінансові труднощі.

4. Прийнятий у третьому читанні закон зобов'язує кредиторів за письмовою заявою позичальників, які мають діючі невиконані зобов'язання за споживчими кредитами в іноземній валюті, реструктурувати їх шляхом конвертації у гривню за офіційним курсом НБУ на дату підписання кредитного договору зі списанням курсової різниці. Проте проведені розрахунки на основі даних НБУ показали, що примусова конвертація лише іпотечних кредитів у доларах США призведе до втрат банками близько 47 млрд грн, або 43% регулятивного капіталу, що може спричинити крах банківської системи.

5. Враховуючи масштаб існуючої проблеми зі споживчими кредитами в іноземній валюті вважаємо, що Меморандум запропонований банками та Методичні рекомендації, розроблені НБУ є альтернативою Закону № 1558-1, який скоріше за все ніколи не буде підписано. Хоча обидва документи і носять рекомендаційний характер, але є важливими шляхами для прискорення процесу реструктуризації валютних кредитів, без яких вирішення зазначеної проблеми практично неможливе.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Статистичний бюлетень (електронне видання) НБУ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=57897
2. Динаміка курсів валют НБУ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/cu/metal/currency/search/form/period>.
3. Голосенін І. Проблеми валютного кредитування та шляхи їх розв'язання [Електронний ресурс] / І. Голосенін. – Режим доступу: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/gkr/165.htm
4. Міщенко В. Сучасна практика споживчого кредитування в Україні / Володимир Міщенко, Олексій Шаповал // Вісник Національного банку України. – 2013. – № 11 (213). – С. 3-9.
5. Матеріали офіційного сайту Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.
6. Меморандум щодо врегулювання питання реструктуризації споживчих кредитів в іноземній валюті від 07.05.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/n0160500-15>
7. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо кредитних зобов'язань» від 09.04.2015 № 321-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/321-19>
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
9. Закон України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» від 03.06.2014 № 1304-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1304-18>
10. Реструктуризація валютних кредитів: які банки зазнають найбільших збитків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finbalance.com.ua/news/Restrukturizatsiya-valyutnih-kreditiv-yaki-banki-zaznayut-naybilshikh-zbitkiv>
11. Дані фінансової звітності банків України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=64097
12. Проект Закону про реструктуризацію зобов'язань за кредитами в іноземній валюті 1558-1 від 23.12.2014 (Закон прийнято 02.07.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53099
13. Значення економічних нормативів по системі банків України за 2015 рік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=13697659&cat_id=36800
14. Методичні рекомендації щодо роботи банків з боржниками-фізичними особами, у яких виникли/можуть виникнути фінансові труднощі схвалені Постановою Правління Національного банку України від 21.07.2015 № 467. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0467500-15>

УДК 330.131.7:336.743(477)

Борисенко Д.С.*студентка економічного факультету
Запорізького національного університету***Кушнір С.О.***кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри фінансів та кредиту
Запорізького національного університету***ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ТА УПРАВЛІННЯ ВАЛЮТНИМ РИЗИКОМ
В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ**

Стаття присвячена актуальним проблемам оцінки та управління валютними ризиками в сучасних умовах функціонування банківських установ України. Підкреслюється важливість розуміння сутності банківських ризиків, визначення їх впливу на діяльність банківської системи України, вивчення чого може надати можливість їх уникнення або ж зниження рівня втрат. Дослідження здійснені на основі актуальних наукових та статистичних даних.

Ключові слова: валютний ризик, інтервенції, валютні обмеження, банківська система, валютний ринок, хеджування.

Borisenko D.S., Kushnir S.A. PROBLEMS OF EVALUATION AND MANAGEMENT OF FOREIGN EXCHANGE RISK IN THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE

Стаття посвячена актуальним проблемам оцінки і управління валютними ризиками в сучасних умовах функціонування банківських установ України. Підкреслюється важливість розуміння сутності банківських ризиків, визначення їх впливу на діяльність банківської системи України, вивчення чого може надати можливість їх уникнення або ж зниження рівня втрат. Дослідження здійснені на основі актуальних наукових та статистичних даних.

Ключевые слова: валютный риск, интервенции, валютные ограничения, банковская система, валютный рынок, хеджирование.

Borisenko D.S., Kushnir S.O. PROBLEMS OF EVALUATION AND MANAGEMENT OF FOREIGN EXCHANGE RISK IN THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE

The article is devoted to actual problems of the assessment and management of foreign exchange risk under current conditions of functioning of the banking institutions of Ukraine. The importance of understanding the essence of banking risks, determine their impact on the banking system of Ukraine, the study of which may allow them to avoid or reduce losses. Research carried out on the basis of current scientific and statistical data.

Keywords: currency risk, intervention, currency restrictions, the banking system, the foreign exchange market, hedging.

Постановка проблеми. Сутність банківської справи полягає в тому, що вона пов'язана з ризиками, які можуть бути спричинені різними обставинами та ситуаціями. Для того, щоб уникнути або хоча б знизити

втрати треба розуміти сутність банківських ризиків, правильно оцінювати їх та управляти ними.

Валютний ризик майже неможливо передбачити. Виникнення цього виду ризику спричиняють корот-